

Міжнародний європейський
університет
Європейська школа бізнесу
СИЛАБУС

2024

Назва курсу

Психіатрична пропедевтика

Інформація про курс

Рівень вищої освіти:

Другий (магістерський) рівень освіти

Спеціальність:

053 «Психологія»

Назва освітньої програми:

ОП «Клінічна психологія»

Опис курсу:

Магістерський курс «Психіатрична пропедевтика» спрямований на формування в студентів системного розуміння основ психіатрії як медико-психологічної науки, ознайомлення з принципами діагностики, класифікації та клінічної характеристики основних психічних розладів, а також на розвиток навичок професійної взаємодії психолога з психіатром у процесі діагностики, консультування та психокорекції. У межах курсу вивчаються предмет, структура і завдання психіатрії; основи клінічної симптоматики; класифікації психічних розладів (МКХ-11, DSM-5); особливості перебігу афективних, психотичних, тривожних, когнітивних і поведінкових порушень; принципи диференціальної діагностики, прогнозу й реабілітації. Значна увага приділяється етичним та деонтологічним аспектам професійної діяльності, ролі клінічного психолога у мультидисциплінарній команді, розвитку клінічного мислення, здатності аналізувати симптоматику, інтерпретувати клінічні прояви й вибудовувати алгоритм подальших психокорекційних дій..

Передумови вивчення (попередні вимоги):

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є базові знання з психології, отримані на попередньому рівні освіти.

Обсяг кредитів/годин:

4 кредити ЄКТС/ 120 год., у т.ч. лекцій – 16 год., практичних – 16 год., самостійної роботи – 88 год.

Ознаки дисципліни

Термін викладання	Семестр	Міжнародна дисциплінарна інтеграція	Курс рік (навчання)	Цикли: загальної підготовки/ професійної підготовки/ вільного вибору
1 семестр	1 семестр	ні	1 курс	Цикл професійної та практичної підготовки

Формат навчання:

Очне навчання з використанням елементів дистанційних технологій

Розташування класної кімнати:

<https://dist.ieu.edu.ua/course/view.php?id=753>

Інформація про викладача

Прізвище та ім'я викладача:

Пострелко Валентин Михайлович, доктор медичних наук, професор, професор кафедри туризму та суспільно-гуманітарних дисциплін;

Кафедра:

Кафедра туризму та суспільно-гуманітарних дисциплін

[Сайт кафедри](#)

Місцезнаходження офісу:

м. Київ, пр-т Академіка Глушкова, 42 В, каб. 504

Графік роботи та консультування:

Щочетверга з 14:00 до 15:30 з попереднім записом через корпоративну пошту

Електронна пошта викладача:

postrelkovalentyn@ieu.edu.ua

Цілі курсу / Результати навчання

Цілі курсу:

Сформувати у здобувачів вищої освіти системне уявлення про основи психіатрії як клінічної дисципліни, її місце у структурі підготовки клінічного психолога, основні поняття психопатології, закономірності формування психічних розладів та принципи їх діагностики і профілактики.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із основними категоріями психіатрії та психопатології;
- навчити розрізняти основні синдроми, клінічні прояви і типові розлади психічної діяльності;
- сформувати навички спостереження, аналізу поведінки, клінічного мислення та диференційної оцінки станів;
- забезпечити розуміння співвідношення нормальних і патологічних проявів психіки;
- розвинути професійно-етичні компетентності взаємодії з людьми, які мають психічні порушення

Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів, характеризуються комплексністю і невизначеністю умов і потребують володіння низкою спеціальних компетенцій.

Дисципліна «Психіатрична пропедевтика» забезпечує формування таких **спеціальних (фахових) (СК):**

- **СК6.** Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
  - **СК7.** Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
  - **СК9.** Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
  - **СК12.** Здатність аналізувати, систематизувати, обґрунтовувати та узагальнювати результати клініко-психодіагностичного обстеження та формулювати висновки.
  - **СК13.** Здатність здійснювати диференційну психологічну діагностику, формулювати діагностичний висновок і планувати психологічну допомогу особам із психосоматичними порушеннями.
  - **СК14.** Здатність розпізнавати симптоматику психічних розладів, визначати рівень їх тяжкості та реалізовувати заходи психологічної підтримки осіб із психічними порушеннями й у кризових станах.
- Вивчення курсу сприяє досягненню таких **програмних результатів навчання (ПРН):**
- **ПР1.** Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
  - **ПР4.** Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
  - **ПР8.** Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
  - **ПР9.** Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
  - **ПР12.** Вміти професійно застосовувати на практиці знання з медико-психологічних дисциплін.
  - **ПР13.** Використовувати психологічні та діагностико-корекційні методи у роботі з особами із девіантною поведінкою.
  - **ПР14.** Знати ознаки та рівні психічного здоров'я людини, розрізняти відмінності неврозів, неврозоподібних станів, психопатій та акцентуацій характеру..
  - **ПР15.** Знати основні поняття кризової психології, а також теоретичні моделі посттравматичних стресових розладів, види, рівні реакцій на травматичну ситуацію.
  - **ПР16.** Створювати та впроваджувати індивідуальні профілактичні програми для групи ризику.

Результати навчання:

Після опанування курсу студент буде:

знати:

- предмет, завдання, методи та місце психіатрії в системі наук про людину та її взаємозв'язок із клінічною психологією;
- критерії психічного здоров'я та межі між нормою, акцентуацією і патологією;
- класифікацію психічних розладів (МКХ-10, МКХ-11, DSM-5-TR) та принципи диференційної діагностики;
- етіологію, патогенез і типові клінічні прояви основних психічних синдромів;
- структуру, механізми й феноменологію психопатологічних проявів: розлади сприйняття, мислення, пам'яті, емоцій, волі, свідомості, потягів і поведінки;
- основи аналізу клініко-психопатологічних симптомів, їх взаємозв'язок із психічними процесами та поведінкою;
- принципи професійної етики, правові й етичні стандарти діяльності психолога в медико-психіатричному контексті, права осіб із психічними розладами, принципи толерантного спілкування з пацієнтами та їхніми родинами;
- психосоціальні наслідки психічних захворювань і роль психолога у забезпеченні мультидисциплінарного підходу до лікування, реабілітації та ресоціалізації пацієнтів;

вміти:

- визначати межі між нормальними, акцентуйованими, невротичними та психопатологічними проявами психіки; здійснювати первинне розпізнавання симптоматики психічних розладів;
- описувати психічні стани у категоріях клінічної психопатології, правильно інтерпретувати поведінкові й емоційні прояви з позицій медико-психологічного підходу;
- аналізувати клініко-психодіагностичні дані, систематизувати результати обстеження, формулювати психологічно обґрунтований висновок у медико-психологічному контексті;
- здійснювати диференційну психологічну діагностику та орієнтуватися у випадках, коли необхідне скерування особи до психіатра або психотерапевта;
- визначати рівень психічного здоров'я, адаптаційний потенціал, ознаки дезадаптації й фактори ризику розвитку психічних розладів;
- використовувати знання з психіатрії для побудови ефективної взаємодії у мультидисциплінарних командах (психолог – психіатр – невролог – психотерапевт – соціальний працівник);
- приймати фахові рішення у складних і невизначених ситуаціях, дотримуючись норм професійної етики, гуманізму, конфіденційності та поваги до гідності пацієнта.

Зміст курсу

Модуль 1. Теоретичні основи психіатрії та загальної психопатології.

Тема 1. Предмет, завдання та методи психіатрії.

Тема 2. Організація психіатричної допомоги, етичні та правові основи психіатричної практики.

Тема 3. Розлади відчуття, сприймання та уявлень.

Тема 4. Розлади мислення, пам'яті та інтелекту

Тема 5. Розлади емоційно-вольової сфери, свідомості та самосвідомості.

[Розподіл годин](#)

Модуль 2. Клінічні форми психічних розладів та диференційна діагностика

Тема 6. Ендогенні психози: шизофренія та афективні розлади

Тема 7. Розлади невротичного спектра

Тема 8. Розлади особистості (психопатії) та поведінкові девіації.

Тема 9. Психічні розлади, зумовлені вживанням психоактивних речовин.

Тема 10. Органічні психічні розлади та вікові аспекти психіатрії.

Матеріали курсу та вимоги

Книги та матеріали

1. Панчук Н. П. Основи клінічної психології та патопсихології. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 230 с.
2. Психіатрія та наркологія. Інструменти вимірювання залежностей: навч. посіб. / [кол. авт.], заред. О. О. Сердюка, В. В. Чугунова ; Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Запорізьк. держ. мед. ун-т ; ун-т Вейна ; Мічиган. ун-т. Харків - Запоріжжя, 2022. 272 с.
3. Психіатрія та наркологія / А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Л.А. Боднар, Г.Т. Сонник. – Київ: Медицина, 2021. 224 с.
4. Медична психологія: підручник / за редакцією академіка С. Д. Максименка. Том I. 3-е вид. доробл. і доповн. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 512 с.
5. Медична психологія: підручник / за редакцією академіка С.Д. Максименка. Том II. 3-е вид. доробл. і доповн. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 520 с.
6. Psychiatry and Narcology (textbook) — Н.М. Kozhyna, T.S. Mishchenko, N.O. Maruta et al.,—Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2021. 352 p.
7. Михайлов Б. В., Мішиєв В. Д., Пострелко В. М., Галаченко А., Васильєва А. Особливості психотерапевтичного супроводу в структурі паліативної допомоги хворим, які страждають на злоякісні новоутворення. *International Journal Rehabilitation and Palliative Medicine*. 2023. 1(8): P. 111-115
8. Лінський І. В., Кузьмінов В. Н., Мінко О. І., Кожина Г. М., Гриневич С. Г., Овчаренко М. О., Чугунов В. В., Пострелко В. М. Та ін. Питущі особи в мікросоціальному оточенні мешканців України. вікові та гендерні особливості. *Український вісник психоневрології*. 2023. Т. 31, вип. 2 (115). С.5-17

[Рекомендовані джерела](#)

Технічні вимоги для роботи на курсі

Для роботи на курсі «Психіатрична пропедевтика», вам необхідний регулярний доступ до комп'ютера (чи телефону) та інтернету. У системі управління навчальним процесом на платформі Moodle поетапно будуть розміщені інформація або матеріали для вивчення курсу. Також потрібно буде завантажувати та створювати документи, переглядати відео або ж створювати його.

Можливість використовувати корпоративні ресурси Університету надається тільки для акаунтів, пов'язаних з корпоративною поштою.

При неможливості зайти на курс, вам необхідно повідомити старосту або безпосередньо викладача курсу.

Процес навчання

У процесі вивчення дисципліни «Психіатрична пропедевтика» застосовуються інтерактивні, практикоорієнтовані та колаборативні методи навчання, спрямовані на розвиток клінічного мислення, навичок міжпрофесійної взаємодії, розпізнавання психопатологічних феноменів, аналізу клінічних ситуацій і дотримання етичних стандартів спілкування з пацієнтами та колегами.. Зокрема застосовуються:

- **лекційні методи:** мультимедійна презентація, лекції-бесіди та лекції-дискусії з розглядом типових клінічних і командних ситуацій у психіатричній практиці; інтерактивні лекції з аналізом міждисциплінарних кейсів, що формують розуміння ролі психолога у мультидисциплінарній команді;
- **методи практичної підготовки:** кейс-стаді з реальними клінічними випадками (аналіз описів розладів, виявлення психологічних механізмів, формулювання діагностичних гіпотез); розв'язання практично орієнтованих завдань; розроблення діагностичних гіпотез; мозковий штурм і консиліум (колективне обговорення можливих варіантів інтерпретації клінічних даних); ролеві тренінги професійної взаємодії («психолог-психіатр», «психолог-пацієнт», «психолог-родина»); метод клінічних конференцій (імітація командного розбору історії хвороби з обговоренням етичних рішень);
- **активні методи навчання:** проблемно-орієнтоване навчання (студенти в групах аналізують клінічну проблему, визначають межі психологічної компетенції, пропонують етичне рішення); симуляційні вправи (модельовання фрагментів інтерв'ю з пацієнтом або взаємодії психолога з психіатром); **групові дебати** на тему професійних меж і етичних дилем у психіатрії;
- **методи самостійної роботи:** самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з психопатології та класифікації розладів; аналіз реальних або змодельованих клінічних випадків; підготовка аналітичних таблиць «симптом-синдром-психологічна інтерпретація»; виконання тестів і коротких письмових завдань для самооцінки рівня розуміння матеріал.

Організація освітнього процесу

- Навчання здійснюється у очному форматі із застосуванням технологій дистанційного навчання (аудиторні заняття та онлайн-робота з навчальними платформами, зокрема, на платформі Moodle та сервісах Google). Це забезпечує гнучкість у навчанні, постійний доступ до матеріалів курсу, інтерактивні тести та зворотний зв'язок.
- Самостійна робота здобувачів освіти включає: підготовку до занять, аналіз професійних кейсів, складання аналітичних таблиць «симптом-синдром-психологічна інтерпретація»; виконання тестів і коротких письмових завдань для самооцінки рівня розуміння матеріал.
- Контактна робота із викладачем передбачає проведення практичних занять, консультацій, під час яких здобувачі аналізують клінічні ситуації, розв'язують проблемні задачі, беруть участь у ролевих іграх та обговоренні результатів кейс-стаді.
- Зворотний зв'язок здійснюється через коментарі викладача у Moodle, консультації час занять і онлайн, електронну пошту та корпоративні канали комунікації університету.

Політики оцінювання

Сумативне оцінювання

Оцінювання результатів навчання здійснюється за такими складовими:

- **Поточний контроль** передбачає систематичне оцінювання навчальної активності здобувачів на лекційних і практичних заняттях, виконання індивідуальних і групових завдань, участь у дискусіях, ситуаційному аналізі та ролевих іграх, а саме:

[Критерії оцінювання](#)

- участі у розв’язуванні клініко-психологічних задач і аналізі психопатологічних ситуацій;
- обґрунтованість розпізнавання симптомів і синдромів;
- уміння пояснювати психопатологічні феномени з позицій психології;
- активність у групових обговореннях, клінічних конференціях, кейс-стаді.

Критерії оцінювання:

- правильність і точність ідентифікації психопатологічних проявів;
- логічність і наукова обґрунтованість інтерпретацій;
- вміння застосовувати знання для аналізу клінічних випадків;
- дотримання принципів етичної взаємодії та толерантності;
  - систематичність роботи, рефлексивність, уміння працювати в команді.

Методи: усне опитування; спостереження за діяльністю студентів під час занять; аналіз виконаних завдань; тестування; 360-градусний зворотний зв’язок (викладач – студенти – група); оцінювання групової роботи у кейс-аналізі.

- **Самостійна робота** – підготовка письмових аналітичних есе, міні-звітів, психопатологічних характеристик; опрацювання теоретичного матеріалу з наступним виконанням тестових або контрольних завдань; аналіз описів психічних розладів (кейс-стаді); підготовка мультимедійних презентацій або мініпроектів з етичних аспектів взаємодії з пацієнтами; систематизація матеріалу у вигляді аналітичних схем і таблиць. Оцінюється за якістю виконання завдань, що сприяють формуванню професійних компетентностей клінічного психолога.

Методи оцінювання: експертна перевірка робіт викладачем; самооцінювання й взаємооцінювання результатів у групі; формування та захист портфоліо виконаних завдань.

- **Підсумковий контроль** – екзамен, проводиться після завершення курсу й спрямований на перевірку рівня сформованості знань, умінь і навичок щодо розпізнавання психопатологічних симптомів, класифікації психічних розладів, аналізу клінічних ситуацій, етичного обґрунтування дій психолога.
- **Форми:** тестові завдання — перевірка знання базових понять і класифікацій психічних розладів (МКХ, DSM); письмове аналітичне завдання – аналіз опису клінічного випадку або синдромологічної ситуації з формулюванням психологічного висновку; усна частина – відповідь на контрольне запитання або обґрунтування дій у змодельованій клінічній ситуації.

Критерії оцінювання:

- глибина розуміння психопатологічного матеріалу;
- уміння застосовувати знання для аналізу клінічних випадків;
- логічність і доказовість клініко-психологічних висновків;
- етичність і коректність формулювання професійних суджень;
- здатність до міждисциплінарної аргументації.

Вид діяльності	Зміст діяльності	Максимальна кількість балів
Поточна навчальна діяльність	Участь у розв’язуванні психопатологічних задач; аналіз клінічних кейсів; виконання аналітичних письмових завдань (есе, синдромологічні характеристики, короткі звіти); участь у рольових іграх, командних консилиумах, групових обговореннях.	30
Самостійна робота	Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу; аналіз описів психічних розладів; підготовка письмових аналітичних робіт і мультимедійних презентацій; формування портфоліо; виконання тестів у Moodle	30
Підсумковий контроль (іспит)	Тестові завдання, письмове аналітичне завдання, усна частина	40
Разом		100

Шкала оцінювання

Оцінка за дисципліну визначається як сума набраних балів за поточну діяльність у семестрі та балу за підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти за поточним сумативним оцінювання протягом семестру для отримання допуску до підсумкового контролю – 36 балів. Максимальний бал з дисципліни становить 100. Сумарна оцінка за вивчення дисципліни виставляється за національною та європейською шкалою (ЄКТС).

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
66-73	D		
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Як дізнатись свою оцінку

Щоб перевірити свої оцінки за завдання та прочитати коментарі викладача, ви повинні перевірити відповідні вкладки дистанційної платформи навчання Moodle.

Також отримати інформацію про отримані оцінки ви можете безпосередньо у викладача курсу через корпоративну пошту або ж за попереднім записом у дні надання консультацій (каб. 504).

Політики курсу

Загальні настанови

Під час занять і перебування в університеті здобувачі зобов'язані дотримуватись норм академічної етики: проявляти повагу до викладачів, співробітників і колег, відвідувати заняття відповідно до розкладу, приходити вчасно та не залишати аудиторію без дозволу викладача. Виконання академічних завдань і робіт у встановлені терміни є обов'язковим.

Викладач, зі свого боку, має постійно вдосконалювати професійну компетентність, педагогічну майстерність і загальну культуру, забезпечувати умови для якісного засвоєння освітньої програми, сприяти професійному розвитку здобувачів. Викладач зобов'язаний бути пунктуальним, дотримуватись принципів академічної доброчесності, не допускати проявів корупції,

[Кодекс етики та академічної доброчесності](#)

дискримінації, булінгу чи утиску прав здобувачів освіти.

Відвідування занять та участь в них

Пропуски занять допускаються лише з **поважних причин**, підтверджених документально (лікарняний лист, офіційне звернення тощо). У такому випадку студент має право на відпрацювання пропущеного матеріалу у двотижневий термін після повернення до навчання.

Невідвідування занять без поважних причин або систематичні запізнення можуть бути підставою для недопуску до підсумкового контролю з дисципліни. Участь у дискусіях, практичних вправах та виконання завдань під час занять є складовою поточного контролю і враховується в загальній оцінці з дисципліни. За індивідуальних обставин можуть бути застосовані процедури **гнучкості** (адаптації термінів виконання завдань) та **спеціального розгляду** (винятковий порядок врахування результатів навчальної діяльності) відповідно до політики й процедур оцінювання МСУ.

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

Академічна доброчесність

Здобувачі та викладачі зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Забороняються будь-які прояви плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, використання сторонньої допомоги під час виконання завдань чи складання іспитів. Порушення академічної доброчесності розглядаються відповідно до внутрішніх положень МСУ та можуть мати наслідком дисциплінарну відповідальність.

[Простір академічної доброчесності](#)

Виконання завдання з запізненням, виправлення оцінок, відпрацювання

Пам'ятайте, що дедлайни працюють в обидві сторони, і їх дотримання гарантує, що викладачем буде наданий своєчасний зворотний зв'язок щодо ваших завдань, щоб переконатися, що ви не відстаєте від курсу.

Всі види індивідуальних та самостійних робіт є складовою оцінювання і повинні бути здані до визначених викладачем строків, аби забезпечити прозорість та об'єктивність оцінювання результатів навчання. Завдання, подані із запізненням, приймаються, але можуть оцінюватися з пониженням балів.

Більшість завдань мають бути виконані до 09:00 у день чергового заняття, щоб узгодити їх зі змістом курсу та діяльністю в групі. Найкращою практикою буде виконувати завдання якомога швидше після отримання, щоб у вас було достатньо часу для активної участі на заняттях.

Завдання, не виконані до завершення семестру без поважних причин, вважаються **академічною заборгованістю**, і студент може бути недопущений до підсумкового контролю.

Повторне складання іспиту можливе лише після виконання всіх передбачених видів навчальної та самостійної роботи й проводиться згідно з графіком ліквідації академічної заборгованості.

Якщо студент пропустив терміни через **поважні обставини**, підтвержені документально, він має право скористатися процедурами **гнучкості** або **спеціального розгляду** для продовження дедлайну чи альтернативного виконання завдання. Студент має право на **перегляд отриманої оцінки**: він може звернутися до викладача за роз'ясненнями й коментарями щодо виставлених балів. У разі незгоди з результатом студент може подати **апеляцію** відповідно до порядку, визначеного Положенням про політику і процедури оцінювання..

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

Час відповіді викладача (про перевірку завдань)

Викладач відповідає на звернення студентів, що надійшли через офіційні корпоративні канали комунікації упродовж **24 годин у робочі дні у години робочого часу викладача** (з 9 00 до 18 00 за київським часом) та проводить консультації відповідно до затвердженого графіка.

Оцінки за завдання та поточну роботу публікуються в електронному журналі на платформі Moodle, як правило, протягом **10 робочих днів** після подання виконаного завдання). Результати підсумкового оцінювання оголошуються безпосередньо після перевірки робіт (як правило, на наступний день з дати проведення екзамену). Кожен студент має право отримати **індивідуальний коментар** до своєї роботи з поясненням сильних і слабких сторін виконання.

Інформація про підсумкову оцінку (за семестр/іспит) доводиться до відома студентів офіційно – через особистий кабінет у Moodle та/або навчальну картку.

Ефективна комунікація

Для ефективної комунікації слід застосовувати офіційні канали – корпоративну електронну пошту (@ieu.edu.ua), систему повідомлень освітньої платформи Moodle Міжнародного європейського університету (dist.ieu.edu.ua).

Політика публікації та розповсюдження матеріалів курсу

Матеріали курсу (лекції, слайди (презентації) відео чи аудіозаписи, завдання, набори задач, тести та ін.) є інтелектуальною власністю викладача і університету. Забороняється будь-яке публічне поширення матеріалів курсу без письмового дозволу, а також відеозапис занять без письмового погодження. За порушення політики публікації та розповсюдження матеріалів студенти можуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності, у т. ч. відрахування з університету.

Академічна мобільність та визнання результатів попереднього навчання

Студенти мають право брати участь у програмах **національної та міжнародної академічної мобільності** відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність МЄУ. Мобільність може здійснюватися на основі двосторонніх угод із закладами-партнерами, програм Erasmus+, міжуніверситетських меморандумів чи індивідуальних угод. Результати навчання, здобуті в інших закладах освіти під час мобільності, підлягають **обов'язковому визнанню** в МЄУ на підставі академічних довідок (Transcript of Records) та в межах індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

[Про академічну мобільність в МЄУ](#)

Університет визнає результати **попереднього формального навчання** (отримані в інших ЗВО України та за кордоном), а також може визнавати результати **неформального та інформального навчання** (курси підвищення кваліфікації, сертифікаційні програми, професійний досвід), якщо вони підтверджують набуття компетентностей, визначених освітньою програмою. Процедури визнання результатів попереднього навчання проводяться з дотриманням принципів Лісабонської конвенції, презумпції визнання та прозорості. У разі необхідності університет може вимагати додаткові документи чи організувати співбесіду/оцінювання для підтвердження результатів. Усі рішення щодо мобільності та визнання результатів попереднього навчання оформлюються наказом ректора і фіксуються в індивідуальному навчальному плані здобувача.

[Про визнання результатів попереднього навчання](#)

Очікуване навантаження та залученість студентів

На роботу в цьому курсі слід виділити окремі години для самостійного опрацювання деяких матеріалів лекцій відповідно до тематики курсу (приблизно 5-6 годин на тиждень). Очікується, що здобувачі мають резервний план на випадок несправності комп'ютера або перебоїв у роботі Інтернету. Студент має право скористатися процедурами гнучкості або спеціального розгляду для продовження дедлайну чи альтернативного виконання завдання.

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

Служби підтримки

Електронний розклад: <https://rozklad.ieu.edu.ua>
 Онлайн бібліотека: <https://onlinelibrary.ieu.edu.ua>
 Репозитарій: <https://sed.ieu.edu.ua/index.php/sed/index>
 Освітній Омбудсмен: <https://ieu.edu.ua/pro-mieu/ombudsmen>
 Подання електронних звернень: <https://deanrequest.ieu.edu.ua/>

Розклад курсу

№	Тема	Практичні завдання	Самостійна робота
1	Предмет, завдання та методи психіатрії	Обговорення предмета, завдань і методів психіатрії; аналіз описів психопатологічних випадків; визначення ролі психолога у психіатричній команді	Підготувати коротке есе «Роль психолога у психіатричній практиці»
2	Організація психіатричної допомоги та етичні засади професійної взаємодії	Аналіз прикладів структури психіатричної служби; обговорення етичних дилем у роботі з пацієнтами; рольова вправа «Психолог і мультидисциплінарна команда»	Ознайомитися із Законом України «Про психіатричну допомогу»; підготувати аналітичну довідку «Права осіб із психічними розладами»
3	Розлади відчуття, сприймання та уявлень	Визначення видів спотворень сприймання; аналіз прикладів ілюзій і галюцинацій; групова вправа «Опиши стан за клінічним фрагментом»	Опрацювати матеріал про порушення сприймання у МКХ-11; скласти порівняльну таблицю «Ілюзії – галюцинації – псевдогалюцинації»
4	Розлади мислення, пам'яті та інтелекту	Аналіз коротких описів розладів мислення; розпізнавання типових помилок у когнітивних процесах; виконання вправи «Опиши синдром мислення»	Прочитати розділ «Порушення когнітивних функцій»; скласти узагальнюючу схему видів розладів мислення та пам'яті
5	Розлади емоційно-вольової сфери, свідомості та самосвідомості	Визначення афективних станів за клінічними описами; моделювання випадків делірію, депресії, дереалізації; групова вправа «Опиши стан свідомості»	Опрацювати матеріали ВООЗ щодо афективних розладів; створити таблицю «Типи порушень емоцій та волі»
6	Ендогенні психози: шизофренія та афективні розлади	Аналіз кейсів шизофренічних і афективних розладів; складання синдромологічної характеристики; обговорення психологічних особливостей переживання хвороби	Опрацювати розділ підручника «Шизофренічні та афективні психози»; підготувати коротке повідомлення «Психологічна підтримка осіб із психотичними розладами»
7	Розлади невротичного спектра	Кейс-стаді з описом невротичних проявів; групова розробка диференційної діагностики; рольова вправа «Психолог і клієнт із тривожним розладом»	Опрацювати класифікацію невротичних розладів у МКХ-11; підготувати таблицю «Основні симптоми невротичних розладів»
8	Розлади особистості (психопатії) та поведінкові девіації	Аналіз клінічного опису особистісного розладу; обговорення психологічних і соціальних факторів; групова робота	Опрацювати розділ «Розлади особистості»; підготувати есе «Психологічна характеристика

		«Визнач межю між акцентуацією і психопатією»	особистісних девіацій»
9	Психічні розлади, зумовлені вживанням психоактивних речовин	Аналіз клінічних випадків алкогольної та наркотичної залежності; дискусія «Психолог у профілактиці адикцій»; створення моделі мотиваційного інтерв'ю	Ознайомитися з матеріалами ВООЗ про психоактивні речовини; скласти таблицю «Психічні прояви інтоксикації та абстиненції»
10	Органічні психічні розлади та вікові аспекти психіатрії	Обговорення випадків органічних розладів (деменція, епілепсія); аналіз описів дитячої психопатології; рольова вправа «Психологічна взаємодія з родиною пацієнта»	Прочитати розділ «Органічні психічні розлади»; підготувати короткий аналітичний звіт «Роль психолога у супроводі пацієнтів із когнітивними порушеннями»

Поради щодо успішного навчання

- **Кожне заняття — це крок до професійного розуміння людини у станах психічного неблагополуччя.**
Курс допоможе вам навчитися розпізнавати прояви психопатології, аналізувати клінічні феномени та формувати психологічно обґрунтовані висновки в етичний і толерантний спосіб.
- **Будьте активними на заняттях.**
Беріть участь у дискусіях, кейс-аналізах, рольових вправах і групових консилиумах. Не бійтеся висловлювати власні думки, пропонувати альтернативні пояснення психічних явищ і ставити запитання. Це допоможе глибше зрозуміти природу психічних розладів і розвинути клінічне мислення.
- **Практикуйте клінічне спостереження.**
Під час аналізу кейсів звертайте увагу не лише на симптоми, а й на особистість, контекст і поведінкові особливості клієнта. Уміння бачити “за симптомом” живу людину – ключ до професійного становлення психолога.
- **Розвивайте навички командної роботи.**
Пам’ятайте, що психолог у психіатричній практиці – частина мультидисциплінарної команди. Вчіться ефективно взаємодіяти з лікарем-психіатром, психотерапевтом, медсестрою, соціальним працівником. Поважайте компетенції колег, будьте відкритими до конструктивного діалогу.
- **Дотримуйтесь етичних стандартів і принципів гуманізму.**
Психічне здоров’я — надзвичайно чутлива сфера. Пам’ятайте про конфіденційність, доброзичливість, коректність формулювань, відповідальність за слова і дії. Формуйте власну професійну позицію, засновану на повазі до гідності кожної людини.
- **Працюйте системно й послідовно.**
Регулярно опрацьовуйте матеріал після занять, користуйтеся підручниками, міжнародними класифікаціями (МКХ-11, DSM-5-TR), сучасними науковими статтями. Створюйте власні конспекти, таблиці синдромів, схеми для узагальнення знань.
- **Використовуйте міждисциплінарний підхід.**
Психічні розлади мають біопсихосоціальну природу. Спирайтеся на знання з нейропсихології, клінічної психології, психофізіології, соціальної роботи, щоб цілісно розуміти стан людини та механізми її дезадаптації.
- **Рефлексуйте власні реакції.**
Вивчення психопатології може викликати емоційний відгук. Вчіться аналізувати свої почуття під час роботи з клінічними випадками, розвивайте емоційну зрілість і стресостійкість – це важлива умова професійної саморегуляції.

- **Застосовуйте знання практично.**

Під час занять намагайтеся не просто запам'ятати ознаки розладів, а зрозуміти, як саме *психолог може допомогти людині* – через емпатійне слухання, аналіз контексту, визначення шляхів підтримки.

- **Бережіть професійні та особистісні межі.**

Не ототожнюйте себе з клієнтами, дбайте про власне ментальне здоров'я, використовуйте супервізію та колегіальну підтримку під час роботи з важким клінічним матеріалом.

Нехай цей курс стане для вас не лише джерелом знань, а й простором розвитку професійної емпатії, етичної зрілості та справжнього розуміння людської психіки!